

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РЕСПУБЛИКИ БУРЯТИЯ
ГБОУ «РЕСПУБЛИКАНСКИЙ БУРЯТСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ
ЛИЦЕЙ-ИНТЕРНАТ № 1»

УТВЕРЖДАЮ:
Директор школы
Шойнжонов Б.Б.
« » августа 2021 г.

СОГЛАСОВАНО:
Зам.директора по УВР
Цыбикова Д.Д.
« » августа 2021 г.

РАССМОТРЕНО:
на заседании МО
Осорова Э.Н.
« » августа 2021 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

Осорова Эржена Нимбуевна
высшая категория

Предмет: буряад литература
Класс: 11 «е»

Рассмотрено на заседании
педагогического совета № 1
от « » августа 2021 г.

2021-2022 учебный год

Буряад литература (X-XI классууд)

Тайлбари бэшэг

Тус программа гүрэнэй Федеральна стандарт, Буряад Республикын Нуралсалай болон эрдэм ухаанай министерствын туршалгын программа дээрэ үндэһэлэгдэнэ. Буряад дунда нургуулида түрэлхи литература нуралсалай предмет болгогдожо, үзэгдэжэ байдаг гээшэ. Программа иимэ хубинуудһаа бүридэнэ: тайлбари бэшэг, нуралсалай- тематическа түсэблэлгэ, нурагшадай мэдэсэ шадабариин гол эрилтэнүүд, нуралсалай методическа хангалга. Буряад литература үзэлгэ болбол имагтал образоор харуулдаг дээрэһээ нурагшадые арад зондоо үнэн сэхээр хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ тон ехэ удха шанартай.

Түрэлхи литературыын программа тематическа принципэй үндэһэн дээрэ байгуулагдаба. Эндэ арадай аман зохёолнууд, буряад литература сооһоо удхын ба байгуулалтын талаар нурагшадай ойлгосо, мэдэсэдэ таарамжатай уран һайханай зохёолнууд шэлэгдэн абтажа, тайлбарилан уншахаар, шудалан үзэхөөр хараалагдаба. Эдэ зохёолнууд хадаа түүхын үе сагтай, арад зоной үйлэ хэрэгтэй, түүхэтэй, түрүү хүнүүдэй дүрэтэй сэхэ холбоотой юм.

X-XI классуудай программа буряад литературыын хүгжэлтын түүхэ үзэхөөр табигдаба.

Туд классуудта нийтэ зоной түрүү үзэл бодолтой литературыын нягта холбоотой байдагыё, арадай ажабайдалда литературыын ямар үүргэтэй байһые нурагшадта ойлгуулжа үгэхэ юм.

Литература ахамад классуудта заахадаа, бүхы хүн түрэлтэнэй түүхын бодото ушарнуудай хоорондохи холбоондо, проблемэнүүдтэ, илангаяа моральна удхатай асуудалнуудые тобойлгон илгажа, нурагшадай анхарал хандуулха байна. X-XI классуудай литературыын курс монографическа ба обзорно темэнүүдые үзэхөөр хараална. Тиимэһээ нурагшад буряадайнгаа элитэ уран зохёолнуудтай танилсаха аргатай, тэдэнэй литературыын хүгжэлтэдэ ямар нуури эзэлдэг, ямар онсо удха, шанар оруулһые ойлгожо абана. Литературын теориин ойлгосонуудые нурагшад V-VII классуудта шудалжа эхилээд, VIII-IX классуудта үргэлжэлүүлнэ, хүгжөөнэ. X-XI классуудта бүри орёо ойлгосонуудтай танилсана. Эндэ литературна тип, литературна шэглэл, арадша ёһо реализм гэһэн литературыын гол уран методтэй танилсажа шудална. Литературна ойлгосонуудые удаа дараалан, шата шатаарнь, хоорондонь холбоотойгоор нурагшадай ухаанда бүрилдүүлхэ юм.

Нуралсалай бусад предметүүдтэй холбоон

Буряад, ород, англи хэлэнүүд. Эдэ хэшээлнүүдтэ нурагшадай хэлэжэ, хөөрөжэ, уншажа, найруулга ба зохёолго бэшэжэ шадаха дүршэлынэ үргэдхэлгэ. Зохёолго бэшэлгэ. Хэрэгтэй материал суглуулалгаар, шэлэн абалгаар гуримтай болголго, орёо түсэб табыулга; эпическэ зохёолой тусхай хэһэгэй текстын удхаар тобшо, түүбэри удхатай найруулга бэшэлгэ үргэлжэлүүлэлгэ, хүнэй хэһэн хэрэг, ажал, үйлэ тушаа зохёолго бэшэлгэ, байгаалиин үзэгдэл тухай, гэр байра соохи оршон тойрониё зураглан зохёолго бэшүүлэлгэ.

2. Нуралсалай тематическа түсэб

№	Программна материал	часууд
1	Буряад уран зохёолой хүгжэлтын үенүүд	1
2	Буряад үргэлжэлхэн зохёолой уран найханай юртэмсэ.	1
3	Д.О.Батожабай “Төөригдээн хуби заяан”	12
4	Ч.Цыдендамбаев “Буряад басаган”	6
5	А.Ангархаев “Мүнхэ ногоон хасуури”	7
6	Буряад драматургийн уран найханай юртэмсэ	1
7	М.Батоин “Таршаа Намжалай түүхэ”	3
8	1-дэхи хахад жэлэй дүн	1
9	Буряад уран шүлэгэй уран найханай юртэмсэ	1
10	Б.Барадин “Ехэ удаган абжаа”	4
11	Буряад уран шүлэгэй уран найханай юртэмсэ	1
12	Б.Базарон “Улаалзай”	1
13	Ц.Цымпилон «Буряад басаганда»	1
14	Мүнөө үеын буряад үргэлжэлхэн зохёолой уран найханай юртэмсэ	1
15	Ч.Гуруев “Туһалха хэрэгтэй”	2
16	Д.Дылыров “Сэдьхэлэй гуниг”	2
17	Д.Эрдынеев “Үйлын үри”	6
18	Мүнөө үеын буряад драматургийн уран найханай юртэмсэ	1
19	Б-М.Пурбуевай “Эрьехэ наран”	5
20	М.Батоин “Юртэмсын гурбан сэсэшүүл”	1
21	Мүнөө үеын буряад уран шүлэгэй уран найханай юртэмсэ	9
22	Жэл соо үзэһэнөө дабталга	1
	Хамта	68 час

3. Программын байгуулга ба удха

Буряад уран зохёолой хүгжэлтын үенүүд (1 час).

Октябрийн хубисхалай урда тээхи, 1920-30-аад онуудай уран зохёол, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай, тэрэнэй һүүлээрхи, 1940-50-яад онуудай уран зохёол, 1960-80-яад онууд, мүнөө үеын уран зохёол.

60-80-яад онуудта уран зохёолшодой урган гаралга тухай, 1959, 1973 онуудта болоһон буряад литература болон искусствын декада ба харалганууд тухай хэлэхэ. Буряад шүлэгэй гражданска болон лирическэ аялгатай болоһон тухай хөөрэлдэхэ. Түүхын шэнжэтэй зохёолнуудай бии болоһон, ород хэлэн дээрэ зохёодог, Буряадта ажаһуудаг уран зохёолшод тухай хэлэхэ. Буряад литературада мүнөө үе сагай арадай байдалай темын гол һуури эзэлэлгэ. Ажабайдалые хооһоор магтангүй, дутуу дундануудые нюунгүй бодото дээрэн харуулһан зохёол бэшэхэ гэнэн зорилго бэелүүлгэ. Бэрхэшээлнүүдые дабан гараха хүнэй дүрэнүүдые зураглалга. Хүнэй нэрэ дээрэ үргэн, тэрэнэй сэдхэлэй байдал харуулһан зохёолнууд. Ажабайдалай дутуу дундануудые шүүмжэлһэн сатирическэ зохёолнуудай бии бололго. Түүхын шэнжэтэй ехэ зохёолнуудай бии бололго. Үхибүүдэй шүлэгүүдые, расказуудые, повестнуудые бэшэлгэ (Ц. Номтоевой, Ш. Нимбуевай, Г. Чимитовэй, Ц-Б. Бадмаевай, Д. Хилтухинай зохёолнууд). Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай үедэ арад зоной хэһэн баатарлиг ажал, хэрэг тухай. Ород хэлэн дээрэ зохёодог, Буряадта ажаһуудаг уран зохёолшод И. Калашников, М. Степанов, В. Сергеев, С. Дунаев, Н. Рыбко, С. Метелица, Р. Белоглазова, О. Серова, А. Румянцев, К. Балков, А. Щитов, В. Митьшов ба бусад прозын ба шүлэглэмэл зохёолнууд тухай юрэнхы мэдээн. Буряад зохёолнуудые ород хэлэндэ оршуулһан ород уран зохёолшодой хүндэтэй ажал. М. Степанов, В. Сергеев, Н. Рыбко — буряад романуудые оршуулагшад. Эхэ зохёол оршуулга хоёрые сасуулан оршуулагшадай уран мэргэжэл ажаглалга. Һүүлэй үеын буряад литературынын онсо шэнжэнүүд. Үеын байдал шэнжэлэн зураглахын түлөө оролдолго.

Д. –Р. О. Батожабай. “Төөригдэһэн хуби заяан” (12 час). Д.-Р. Батожабай-драматург, прозаик намтар ба зохёохы зам тухай мэдээн. Хронологическа таблица хэхэ. Роман соо XIX зуун жэлэй эсэсэй үеын байдал харуулалга, сатирическэ зураглалнууд, сюжетэйнь һонирхолтой ушаралнууд тухай хөөрэлдэхэ. Роман соо зуун жэлэй эсэсэй үеын байдал харуулалга. Самбуу, Шобдог ба бусад буряад, түбэд ламанарай дүрэнүүд. Аламжын, Шара Дамбын, Галсанай, Буладай дүрэнүүд. *Литературна теори*: трилоги тухай ойлгосо.

Ч.Цыдендамбаев «Буряад басаган» (6 час). Ч.Цыдендамбаевай творческо зам тухай мэдэсыень үргэдхэхэ. Эхэнэр хүнэй хуби заяан тэрэ үедэ ямар байһан тухайнь хөөрэлдэхэ. Хүнэй нэрэ дээрэ үргэн, тэрэнэй сэдхэлэй байдал харуулһан зохёолнуудай нэгэн гэжэ элирүүлхэ.

А. Ангархаев “Мунхэ ногоон хасуури” (7 час)

Буряад драматургийн уран һайханай юртэмсэ (1 час)

М. Батоин “Таршаа Намжалай түүхэ” (3 час)

Б. Барадин “Ехэ удаган абжаа” (4 час)

Буряад уран шүлэгэй уран һайханай юртэмсэ (3 час). Поэдүүдэй творческо зам. Шүлэгүүдэй анализ хэлгэ. Шүлэгэй онсо, удха, уран арганууд, хүмүүжүүлгын тала. Буряад шүлэгэй гражданска болон лирическэ аялгатай болоһон тухай хөөрэлдэхэ. Шүлэгэй анализ багшын үзэмжөөр.

Мүнөө үеын буряад үргэлжэлһэн зохёолой уран һайханай юртэмсэ (1 час)

Ч. Гуруев “Туһалха хэрэгтэй” (2 час)

Д. Дылгыров “Сэдхэлэй гуниг” (2 час)

Д. Эрдынеев “Үйлын үри” (6 час) Романай буряад хүдөө нютагай байдалда зорюулагдаһаниинь. Роман соо зураглагдаһан хүнэй сэдхэлэй байдал, байгаалиин үзэгдэл

тодорхойлон бэшэхэ зохёолшын уран арга тухай хөөрэлдэхэ.. *Литературна теори*: роман тухай ойлгосо.

Мүнөө үеын буряад драматургийн уран найханай юртэмсэ (1 час)

Б-М.Пурбуев “Эрьехэ наран” (4 час)

М.Батонн “Юртэмсын гурбан сээшүүл” (1 час)

Мүнөө үеын буряад уран шүлэгэй уран найханай юртэмсэ (9 час)

Ирагуу найрагшадай намтар ба зохёохы зам тухай мэдээн. Уянгата геройн сэдхэлэй байдал, зохёолнуудай байгуулга, түхэл, авторай зохёохы маяг тодорхойлолго, шүлэгэй сюжет болон композици тухай....Энэ шүлэгүүд соо публицистическэ үгын ба оньһон үгын байгуулгануудые хэрэглэһэниинь. Шүлэг соохи үндэр дээдэ бодол, уран аргууд.

Жэл соо үзэһэнөө дабталга. (1 час)

Урда үзэһэнөө дабталга, зохёолго бэшэлгэ, шалгалтын асуудалда бэлдэлгэ, литературна теори харалга. Буряад литературы урган бээлһэнэй удха шанар. Өөрынгөө арадай соёлой үндэһэ һуури хэрэглэжэ, түрүү соёлто арадуудай ашата мэргэжэл, туһаламжа абалсан хүгжэһэниинь. Программын ёһоор шэнжэлэгдээгүй зохёолнуудтай танилсуулха. Уншаха зохёолнуудайнгаа темэ, байгуулга, сюжет элирүүлхэ.

СЭЭЖЭЛДЭХЭ ЗОХЁОЛНУУД

1. Ч.Цыдендамбаев “**Буряад басаган**” романһаа эхэнэр тухай зураглал.
2. Д. Батожабай. “**Төөригдэһэн хуби заяан**” трилогиһоо Аламжын абатайгаа барилдаһан тухай хэһэг.
3. Багшын үзэмжөөр шүлэгүүдһээ.....

4. Календарно-тематическа түсэб.

11 класс 1 четверть

№	Литератураар үзэхэ программна материал	Разд елээ р үгт. саг	Те мээ р үгт .са г	Болз ор	ИКТ хэрэглэлэ	Бурагшатай бээ дааһан хүдэлмэри
1	Буриад уран зохёолой хүгжэлтын үенүүд	1	1		“Уран үгын абдарһаа” (электронно ном)	Уран уншалга 2/09
2	Буриад үргэлжлэлһэн зохёолой уран найханай юртэмсэ.	1	1			Тобшо конспект 7/09
3	Д.О.Батожабай “Төөригдөлһөн хуби заяан” Б.Батожабайн уран найханай юртэмсэ, “Тэмтэн баригдаба”	12	1			9/09
4	Д.О.Батожабай “Төөригдөлһөн хуби заяан”, “Ой соо”		1		Электронно ном “Буриад арад” хуби	11/09
5-6	Д.О.Батожабай “Төөригдөлһөн хуби заяан”, “Үнгэрһэн сагай һүүдэр”		2		“Буян нүгэл тухай ойлгосо” Электронно ном “Буриад арад” хуби	“Буриад эхэнэрэй ажаһуудал” гол темэ хүгжөөхэ, материал суглуулха, согсолхо. 2/10
7-8	Д.О.Батожабай “Төөригдөлһөн хуби заяан”, “Далай ламын шагнал”		2		Электронно ном	“Буриад зоной ажаһуудал” гол темэ хүгжөөхэ, электронно ном хэрэглэн, тус темээр материал суглуулха, согсолхо. Агван Доржиевай намтар (Туваан хамба) 2/10
9	Д.О.Батожабай “Төөригдөлһөн хуби заяан”, “Нюуса суглаан”		1		CD-диск шагналга	2-дохи номой удхаар... И.Фроловагай «Проза и драматургия Батожабая: поиски художественного синтеза» 2/10
10- 11	Д.О.Батожабай “Төөригдөлһөн хуби заяан”, “Хитад ороной нийслэл хото”, “Зандан Жуу морилбо”		2		Электронно ном “Уран үгын абдарһаа”	5.10 7.10

12	Д.О.Батожабай “Төөригдэлэн хуби заяан”, “Хүбүүмни, хаанабиши даа”	1	«Төөригдэлэн хуби заяан»	Анализ, зохёолгодо Когнитивнэ карта (бодомжолгын карта)	10/10
13-14	Д.О.Батожабай “Төөригдэлэн хуби заяан”, Х.х.х., Зохёолго бэшлэгэ	2			14/10 13/10
15	Ч.Цыдендамбаев “Буриад басаган”	6	Сахим ном хэрэглэлгэ	Портретнэ характеристиксикэ	21/10
16	Ч.Цыдендамбаев “Буриад басаган”		Сахим ном-турэ тухай, басагаяа хургэлгэ		
17	Ч.Цыдендамбаев “Буриад басаган”				26/10
18	Ч.Цыдендамбаев “Буриад басаган”			Эхэнэрэй хуби заяан	28/10
	бухыдоо	18			

11 класс 2 четверть

№	Литератураар үзэхэ программа материал	Разделэ эр үгтэһэн саг	Темэ эр үгтэһэн саг	Болзо р	ИКТ хэрэглэлгэ	Бурагшадай бээ дааһан хүдэлмэри
1	Ч.Цыдендамбаев “Буриад басаган”	6	1		Номой һан “Уран үгын абдарһаа” (электронно ном)	30-аад онуудай хамалган тухай презентаци Ххх. Найруулга «Эхэнэрэй хуби заяан»
2	Ч.Цыдендамбаев “Буриад басаган”		1			
3	А.Л Ангархаев “Мүнхэ ногоон хасуури”	7	1		Электронно ном “Буриад арад” хуби	16/11
4	“Мүнхэ ногоон хасуури”		1		Электронно ном “Уран үгын абдарһаа”	19/11
5	“Мүнхэ ногоон хасуури”		1		“Буян нүгэл тухай ойлгосо” Электронно ном “Буриад арад” хуби	Когнитивнэ карта (бодомжолгын карта) Түсэб табиha
6	“Мүнхэ ногоон хасуури”		1			Юунэй тулоо хун боложо турэлэн хун гэшэбиб? -сочинени-бодомжолго
7	А.Л.Ангархаев “Мүнхэ ногоон хасуури”		1			29/11
8	“Мүнхэ ногоон хасуури”		1			21/12
9	“Мүнхэ ногоон хасуури”		1			24/12

10	Буряад драматургийн хүгжэлтэ	1		1							
11	М.Батоинай уран найханай юртэмсэ, “Гаршаа Намжалай түүхэ”	3		1				Туухэ домогууд-сахим ном	Багшын уургэ ямар бэ? 5/12 14/12 16/12 21/09/12		
12	“Гаршаа Намжалай түүхэ”			1							
13	“Гаршаа Намжалай түүхэ”			1							
14	1-дөхи хахад жэлэй дүн гаргалга.	1		1							
	Бүхэдөө	14									

11 класс 3 четверть

№	Литератураар үзэхэ программа материал	Разд елээ р үгт. саг	Темээр үгтэһэн саг	Болзо р	ИКТ хэрэглэлгэ	Бурагшадай бэсэ дааһан хүдэлмэри
1	Дабталга	1	1		Номой һан “Уран үгын абдарһаа” (электронно ном)	Презентаци
2	Б.Барадинай уран найханай юртэмсэ, “Ехэ удаган абжаа”	4	1		Электронно ном “Буряад арад” хуби	“Буряад зоной ажаһуудал” гол темэ хүгжөөхэ, электронно ном хэрэглэн, тус темээр материал суглуулха, согсолхо.
3	“Ехэ удаган абжаа”		1		Электронно ном “Уран үгын абдарһаа”	
4	“Ехэ удаган абжаа”		1		Боо мургэл тухай...	Когнитивнэ карта (бодомжолгын карта)
5	“Ехэ удаган абжаа”		1		Электронно ном “Уран үгын абдарһаа”	Романай удхаар найруулга
6	Буряад уран шүлэгэй уран найханай юртэмсэ	3	1		Электронно ном “Буряад орон”	Анализ Инаг дуран тухай хоорэлдэхэ
7	Б.Базароной уран найханай юртэмсэ, “Улаалзай”		1			
8	Ц.Цымпилоной уран найханай юртэмсэ, «Буряад басаганда»		1			
9	Мүнөө үеын буряад үргэлжэлһэн зохёолой уран найханай юртэмсэ (1 час)	11	1			
10	Ч.Гуруев “Туһалха хэрэгтэй” (2 час)	2	1			
11	“Туһалха хэрэгтэй”		1			
12	Д.Дьлгыров “Сэдхэлэй гуниг” (2 час)	2	1			
13	“Сэдхэлэй гуниг”		1			
14	Д.Эрдynesев “Үйлын үри” (6 час)	6	1			
15	“Үйлын үри”		1			
16	“Үйлын үри”		1			
17	“Үйлын үри”		1			

18	“Үйлийн үри”		1			Түүхын баримтанууд
19	“Үйлийн үри”		1			Холбоо хэлэлгэ хүгжөөлгэ
20	Дабталга	7	3			Презентаци
		Бүхыдөө 22				

11 класс 4 четверть

№	Литератураар үзэхэ программна материал	Разд елээр үгтэ нэн саг	Темээр үгтээн саг	Болзор	ИКТ хэрэглэгэ	Һурагшадай бээ дааһан хүдэлмэри
1	Мүнөө үсын буряад драматургийн уран найханай юртэмсэ (1 час)		1		Номой һан “Уран үгын абдарһаа” (электронно ном)	Түсэб табиха
2	Б-М.Пурбуев “Эрьехэ наран”	4 час	1			Герой бүхэнэй хэлэлгын талаһаа шуумжэлэлгэ
3	“Эрьехэ наран”		1			
4-5	“Эрьехэ наран”		2		Сахим ном «Арадай ёһо заншалнууд»	Романай удхаар найруулга
6	М.Батоин “Юртэмсын гурбан сээшүүд” (1 час)		1		Электронно ном “Уран үгын абдарһаа”	«Нангин Байгалаа аршлай»- шэнжэлгын ажал
7	Мүнөө үсын буряад уран шүлэгэй уран найханай юртэмсэ (9 час)	9	1			
8	Ц.Ц.Дондогойн «Эхэ тухай поэмэ»		1			Анализ
9	«Эхэ тухай поэмэ»		1			Уран уншалга «Эхэ эсэгын буян»
10	«Эхэ тухай поэмэ»		1		Электронно ном “Уран үгын абдарһаа”	Асуудалнуудта харюу.
11	Г.Раднаева «Гүрэлгын зоболон»		1			4 эсэгэй хуби заяан тухай бодомжолхо, уянгата герой тухай бодомжолхо.
12	Л.Тапхаев «Дүрбэн сээг»		1			
13	А.Ангархаев “Би шулуунби”		1			
14	Б.Дугаров “Түрэлхидийм хэлэн, хүлисөөрэй”		1		ИКТ хэрэглэн, гекзаметр маяг шэнжэлхэ	Поэт-новатор тухай. Шалгалтада бэлдэлгэ
15	Г.Базаржапова-Дашева “Үеһөө һедэ уг залган”		1			Л.Тапхаевай “Угай түүхэ” сооһоо угуудай гарбалаар...
16	Жэл соо үзэһэнөө дабталга. Шалгалтада бэлдэлгэ		1			
		Бүхыдөө 16				

5. Нурагшад мэдээ шадабарийн гол эрилтэнүүд

Нурагшад иимэнүүд юумэ мэдэхэ ёһотой: — X–XI классуудта шудалһан литературын асуудалнуудаар статьянуудай,

хэлэһэн үгэнүүдэй гол шухала баримтануудые;

— литература соо харуулагдаһан арадай түүхэтэ замай шухала шатануудые;

— зохёол соо харуулагдаһан үе сагай онсо шэнжэ;

— X–XI классуудта шудалагдаһан уран зохёолшодой ажабайдалһаа ба зохёохы ажал ябуулгаһаа тон шухала мэдээсэлнүүдые;

— уран зохёолнуудай текстнүүдые;

— XI класста үзэгдэһэн зохёолнуудай сюжет, байгуулгын (композициин) онсо янза, гол үйлэдэгшэ нюурнуудай бодото түүхэдэ

ба бүхы хүн түрэлтэндэ хабаатай типическэ удха шанартай зан абари (характер);

— уран зохёолой образ, литературна тип, арадша (народность), реализм, уран зохёолшын зохёон бэшэхэ маяг (найруулга)

гэһэн ойлгосонуудай онсо шанар шэнжэ;

— үзэгдэһэн зохёолнуудай уран һайханай тусгаар онсо шэнжэнүүд;

— эпос, лирикэ, драма ба тэдэнэй жанрнууд. Нурагшад иимэ юумэ шадаха зэргэтэй

— зохёолнуудые гү, али тэдэнһээ хэһэгүүдые, мүн сээжэлдэһэнээ тодо уранаар уншажа;

— зохёолой гол зорилго элирүүлжэ;

— сюжетэй, байгуулгын (композициин) зүйлнүүдэй, образуудай гурим ба зураглан тобойлгожо харуулха хэлэнэй

арга боломжонуудай үүргые тодорхойлжо;

— нэгэ гү, али хэдэн зохёолнуудай геройнуудые зэргэсүүлэн, зохёолой герой тухай хэлэжэ;

— уншаһан зохёолоор үгэһэн сэгнэлтэеэ баримталжа;

— уран зохёол тодо уранаар уншажа;

— өөрынгөө һанамжые аман ба бэшэмэл хэлэлгээр дамжуулха түсэб табижа;

— үзэһэн зохёолоор гү, али хэдэн зохёолнуудаар гол асуудалай шэнжэтэй аман ба бэшэмэл

бодомжолготой зохёолго

(сочинени-бодомжолго), тэрэ тоодо зэргэсүүлһэн характеристикэ зохёожо, мүн литературна ба публицистическэ

темэнүүдээр бодомжолготой зохёолго (сочинени-бодомжолго) зохёожо;

— литературын асуудалнуудаар бэшэһэн хүдэлмэрээр тезисүүдые ба конспектнүүдые табижа;

— нэгэ гү, али хэдэн материалнууд дээрэ үндэһэлэн литературна темэдэ проект бэлдэжэ;

— бэеэ даагаад уншаһан номоор, хараһан кинофильмнүүд дээрэ, теле-дамжуулгануудаар, зүжэгүүдээр, уран зурагуудаар,

шагнаһан хүгжэмөөр рецензи бэшэжэ шадаха ёһотой.

6. Нуралсалай методическа хангалга.

Хэрэглэгдэхэ номууд:

1. «Буряад литература, хрестомати», 11 класс. Туденов Г. О., Жамбуева Ж.Д., Тыхеева С.С., Шойдоков Д.Ц.Ш.
2. «Буряад литература, учебник», 11 класс. Балданов С.Ж., Бальжинимаева Д.Ц., Махатов В.Б., Туденов Г.О.
3. Жамбуева Ж.Д., Ивахинова Я.Ц. «Буряад литератураар сочинени бэшэхэ заабаринууд»
4. Махатов В.Б., Цыденова Х.Г. «Алтан гадахан», Улаан-Үдэ , «Бэлиг», 2009 он.
5. Мархаева С.Ж. «Буряад литератураар асуудалнууд, даабаринууд», Улаан-Үдэ , «Бэлиг», 2003 он.
6. ХХ зуун жэлэй эхин үеын буряад уран зохёол. Улаан-Үдэ , «Бэлиг», 2009 он.
7. Цыренова Ц., Батугева М.. «Булагай эхин», Улаан-Үдэ , «Бэлиг», 2002 он.

Шэнэ онол арга:

1. Компьютер
2. Проектор
3. Интерактивна самбар
4. «Буряад хэлээр сахим нураха ном»
5. Буряад уран зохёолой соносохо номой хан (аудиобиблиотека)

Шалгаха хэрэгсэл :

- Шалгалтын асуудалнууд ба даабаринууд;
- М-тест
- Электрон номой тестнүүд

Интернет онол арга:

- <http://www.edu.ru> – Федеральный портал «Российское образование».
- <http://www.edu03.ru/>-Министерство образования и науки РБ
- <http://www.buryadxelen.org>
- <http://www.nomoihan.org>
- <http://www.ict/edu.ru/> - Портал «Информационно-коммуникационные технологии в образовании».
- <http://www.Kpmo.iv-edu.ru/> – Сайт регионального комплексного проекта модернизации образования.
- <http://fcior.edu.ru/> - Федеральный центр информационно-образовательных ресурсов.
- <http://www.rikuo.ru/> – Сайт республиканского института кадров управления и образования.
- <http://www.fipi.ru/> – ФИПИ- Федеральный институт педагогических измерений.
- www.mon.gov.ru – Официальный сайт Министерства образования и науки РФ.
- www.edu-all.ru – Справочно-информационный образовательный портал «Всеобуч»
- www.openclass.ru – Открытый класс.
- <http://school-sector.relarn.ru/> – Школьный сектор

7. Хабсаргалта

11 класс

- 20-30 аад онуудта бэшэжэ эхилхэн ахамад поэдүүдые нэрлэгты.
- 2-дохи үеын шүлэгшэд хэд бэ?
- 60-70 онуудай поэдүүдые нэрлэгты.
- Эдэ үлхөө шүлэгүүдэй (циклүүдэй) авторнууд хэд бэ?
«Газар дэлхэйн дуунууд» М. Самбуев
«Итали тухай шүлэгүүд» Д. Улзытуев
«Дунда Азиин дуунууд» М. Самбуев
«Ленинград тухай шүлэгүүд» Ц.-Б. Бадмаев
- Эдэ буряад романуудай авторнуудые нэрлэгты.
«Нойрһоо һэриһэн тала» «Үүрэй толон»
«Сэнхир хаданууд» «Харьялан урдаа Хёлгомнай»
«Ехэ уг» «Мүнхэ ногоон хасуури»
«Түрэл нютагһаа холо» «Хун шубуун»
- Буряад литературынын трилогии, дилогинуудые нэрлэгты.
- Буряад мэдээжэ драматургнууд хэд бэ?
- Хэн поэт 1932 ондо Хурамхаанай Угнаасайда түрөөб?
- Н. Дамдиновой түүхын темэдэ зорюулһан зохеолнууд:
- «Мүшэтэ харгы» гэжэ сонедүүдэй гүрлөөгэй 15-дахи сонет ямар нэрэтэйб?
- Хэн уран зохеолшо мэргэжэлтэ артист, летчик ябаһан бэ?
- Д. Р. Батожабайн трилогийн 3 номуудые нэрлэгты.
- Б. Мунгоновой ямар роман ород хэлэн дээрэ оршуулагдажа, Москвада ямар журнал соо гараа һэм?
- Хэн поэт манай республикын гимнын автор бэ?
- Д. Жалсараевай ямар зохёол соо арадуудай хани барисаан харуулагданаб?
- «Зэдэлээтэ зэбэнүүд» роман эхэ хэлэн дээрээ юун гэжэ нэрэтэйб?
- Улаан торгон дээрэ бариһан зэдэлээтэ зэбын удха тайлбарилэгты.
- Ц.-Ж. Жимбиевэй романуудые нэрлэгты.
- «Хараасгай» гэнэн журналай түрүүшын редактор»
- Е. Евтушенко, Михаил Светлов, Ст. Куняев гэнэн суута ород поэдүүд Буряад ямар поэдэй шүлэгүүдые оршуулһан бэ?
- Буряад литературынын түрүүшын поэмэнүүд, повесть, роман нэрлэгты.
- Хэды ондо, ямар зохёолоор Буряадай гүрэнэй академическэ драматическа театр нээгдэһэн бэ?
- Хэд уран зохёолшод Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай гал дүлэн соогуур ябаһан бэ?
- Октябриин революцийн урда тээхи суута зохёолнуудые нэрлэгты.
- Буряад поэдүүдэй үгэнүүд дээрэ хэд хүгжэмшэд мэдээжэ дуунуудые зохёолһон бэ?
- Эдэ литературна геройнууд ямар зохёолнууд сооһооб?
Доржын Дэлгэр «Саран хүхы»
Сэдүүгэй Цыремпил «Төөригдэһэн хуби заяан»
Аламжа «Нойрһоо һэриһэн тала»
Батажаб «Үүрэй толон»
Виктор Горбунов «Гал могой жэл»
Ута Мархаас «Харьялан урдаа Хёлгомнай»
Доржо Банзаров «Зэдэлээтэ зэбэнүүд»
Дамдин үбгэн «Түрэл нютагһаа холо»

Литературна диктант

Цыден-Жап Арсаланович Жимбиев «Гал могой жэл»

- Ц.-Ж. Жимбиевэй тоонто, түрэн он?
- «Гал могой жэл» роман хэды ондо бэшэгдээб?

3. «... Мухар саган тархи дээрээ тойробжо малгайган табижа, хүрин тэрлигэйнгээ хормой набтагануулан, үндьжэ, хараал шэрээл табиба» хэн бэ?
4. Могой жэлнүүдые нэрлэгты.
5. Батожаб хүбүүнэй дүүнэр.
6. Сэрэн-Дулма абгай Батожабта хэн болоноб?
7. Өөрынгөө эжые Батожаб хэн гэжэ нэрлэдэг бэ?
8. Батожабай эсэгэ тухай ямар мэдэсэ абааб?
9. Батожаб эжыдээ юугээр сохюулнаб?
10. Мүнхөөдиин нүхэрынь Батожабта хэнхээ юун тухай бэшэг асарнаб?
11. Оло дахин солоео дуудулаа, жэлэй дүрбэн сагта заһуулжа, үһэ дэлһэээ һамнуулжа байдаг юм...
Дуутай, суутай морин.
12. Батожаб ямар жэлдэ түрэнэн бэ?
13. Батожаб ямар мори унаад ябадаг хэн бэ?
14. «Шожын үүлгэн шүдэрхүү гэжэ илалһаа удхатай ...» гэжэ хэн хэндэ хэлээб?
15. Горхоной эрье дээрэ Батожаб хэд хүбүүдтэй уулзаа хэн бэ?
16. Ветеринар Атутов ямар зорилготойгоор Батожабта ерэнэб?
17. Почтальон ...
18. Батожабай нүхэсэдэг басаган
19. «Бишни сэрэгтэ мордохомни. Энээнһээ хойшо уулзаха хэн гүбди, али үгы гү, бү мэдэе ...» хэн, хана хэлэнэб
20. «Утаа булихуулан,
Дүрбэн хүлэр туруунуудһаа
Дүлэ сасартар харайлһаһан
Суута хүлэгүүд эгэл даа ...» эдэ мүрнүүд хаанаһааб?
21. Адуу манажа ябахандаа, Батожаб хүниин огторгойдо олон тоото одонуудые харана. Тэдэнэй нэгэн бүлэг одод
22. Батожабай түрэнэн нютагтахи уһанай нэрэ
23. Сэрэгэй зоной Найдан хууршада бэлэглэһэн юумэн.
24. Хурла почтальон С.-Дулма хээтэйе хэн гэжэ енгэлэн нэрлэнэб?

Харюунууд:

1. Хүсөөтэ, 1908 он
2. 1972 ондо
3. Батожабайн хүгшэн эжы
4. 1941, 1953, 1905, 1977.
5. Жалма, Дондог.
6. Эсэгийн дүү
7. Залуу эжы
8. 1937 ондо «арадай дайсан» гүүлээд, хиналтада абтаһан
9. Набаагаар хэһэн буугаар
10. Эрдэни моришонһоо хүниин манаанда гараха гуйлта бэшээ
11. Шаралдай
12. Туулай
13. Хурин хээр
14. Бачидайн баабай бригадир Батожабта
15. Гунгаа, Сандаг, Дашанима гурбан
16. Моридые сэрэгтэ абаха
17. Хорло
18. Зина
19. Батожаб
20. Батожаб хүрин хээр мориндоо хэлээ
21. Соло дуудалга
22. Долоон үбгэд, Дохюур мүшэд, Алтан гадаһан
23. Гангатын горхон
24. Хилгаһан
25. Хара түмэрэй хатан